

COMMISSION DE
L'INFRASTRUCTURE, DES
COMMUNICATIONS ET DES
ENTREPRISES PUBLIQUES

du

MERCREDI 15 JANVIER 2014

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE
INFRASTRUCTUUR, HET VERKEER
EN DE OVERHEIDSBEDRIJVEN

van

WOENSDAG 15 JANUARI 2014

Namiddag

De vergadering wordt geopend om 14.18 uur en voorgezeten door mevrouw Sabien Lahaye-Battheu.
La séance est ouverte à 14.18 heures et présidée par Mme Sabien Lahaye-Battheu.

De **voorzitter**: Vraag nr. 21283 van de heer Peter Dedecker wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

01 **Vraag van de heer Roel Deseyn aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "internetneutraliteit" (nr. 21041)**

01 **Question de M. Roel Deseyn au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "la neutralité de l'internet" (n° 21041)**

01.01 **Roel Deseyn** (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, gisteren hebben wij dit onderwerp besproken en dit is dus het ideaal moment om de pijnpunten nog eens te distilleren en aan u voor te leggen. U hebt de verantwoordelijkheid voor dat dossier bij het Parlement gelegd.

Er is wat beweging geweest op Europees vlak, met het ontwerp van verordening. Opdat wij ons werk hier in de commissie goed zouden kunnen voortzetten, is het belangrijk om even met u te bekijken wat er op Europees vlak gebeurt en over welke informatie u beschikt. Volgens welke kenmerken en hoe definieert men op Europees niveau de gespecialiseerde diensten?

Op Belgisch niveau wordt dit debat vertaald als *privileged lanes*. Artikel 2 van het ontwerp van verordening definieert dat als een dienst die niet op de markt wordt aangeboden of niet op grote schaal wordt gebruikt als vervanging voor internettoegangsdiensten. Dat is natuurlijk een beetje een cryptische toelichting. Voorts wordt ook gesteld dat dit de algemene kwaliteit van de internettoegangsdiensten niet in wezen mag schaden.

Hoe moet dat geïnterpreteerd worden? Zal iedere regulator hiervoor in een eigen interpretatie moeten voorzien? Of hebt u signalen gekregen vanuit de Europese Commissie dat dit verder zou aangescherpt worden? Zult u eventueel voor een verduidelijking pleiten, of hebt u daar geen goed oog in en opteert u ervoor om er verder aan te werken in het Parlement op korte termijn.

Het volgend punt vind ik wel heel belangrijk. Welk standpunt neemt België in? Voeden wij alleen het debat over de neutraliteit of stuwen wij het ook in de juiste richting? Hoe gedraagt u zich op de Europese vakraden ter zake?

01.02 **Minister Johan Vande Lanotte**: Mevrouw de voorzitter, de interpretatie van deze gespecialiseerde diensten is inderdaad niet zo duidelijk. Ik ben het ermee eens dat er verwarring kan ontstaan. Via dat soort diensten wordt precies verwezen naar toegang tot de zoekmachine, raadpleging van e-mail, high-definitiontelevisie of video op aanvraag.

Het zou in elk geval minstens aanbeveling verdienen om een en ander heel goed te verduidelijken, zodat wij het onderscheid kunnen maken tussen gespecialiseerde diensten, namelijk diensten eigen aan een internet service provider, waarover het eigenlijk gaat, en de echte internetdiensten. Als het bij de gespecialiseerde

diensten om diensten gaat die eigen zijn aan een internet service provider, is er natuurlijk iets voor te zeggen.

Ik ben zeker voorstander van een verduidelijking, zodat men geen farces tegenkomt.

Ons standpunt is dat wij ervoor moeten opletten om niet te voorbarig het neutraliteitsbeginsel via een voorstel tot verordening te regelen op Europees niveau. Een dergelijk voorstel zal voor de onderhandelingen met het Europees Parlement overigens niet erg evident zijn. Wij waren van mening dat wij beter met een aanbeveling hadden gewerkt, maar de Europese Commissie heeft erg aangedrongen op een verordening.

De verordening is er nog niet, om het zachtjes uit te drukken. Op de Europese Raad van Ministers hebben een aantal landen heel sterk benadrukt dat zij hiermee problemen hadden. Er zal dus nog wel wat water naar de zee vloeien, alvorens het dossier helemaal zal zijn afgerond. Met name Frankrijk heeft heel duidelijk gesteld dat het echt grote problemen heeft met het hele telecompakket alsook met de internetneutraliteit en de relatie met de globale directive.

Wij zijn ter zake dus enigszins terughoudend. Wij moeten vooruit met het telecomdossier, maar wij moeten ervoor opletten om niet te snel te gaan en te vaag te blijven, dit om problemen te vermijden.

01.03 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de minister, u biedt enkele interessante elementen in uw antwoord, waarvoor dank.

U spreekt over de diensten eigen aan ISP, maar wat is "eigen aan"? Technologisch gezien kunnen wij daar perfect een klein kadertje rondzetten en vervolgens de content, de eigen diensten, laten aanleveren. Een televisiedienst is een voorbeeld van een eigen dienst. Het zenderaanbod, met de preselecties die gemaakt worden, is natuurlijk een eigen keuze. Ik vind het ook vrij problematisch te definiëren welke diensten eigen zijn aan ISP. Wij kunnen dat zeer eenvoudig formaliseren om aan die definitie te voldoen, maar dat zegt nog niets over de slaagkansen van bepaalde innoverende projecten.

U zegt dat wij niet voorbarig mogen regelen, maar uit de discussie die wij gisteren in deze commissie voerden, heb ik onthouden, aan de hand van bestudeerde casussen, dat het belangrijk is om toch iets te regelen. De positie van Frankrijk daarin is misschien een geïsoleerde positie en ik weet niet of andere landen volgen.

01.04 Minister Johan Vande Lanotte: (...)

01.05 Roel Deseyn (CD&V): Ja, misschien is de positie van Frankrijk het scherpst. Ik ga er wel mee akkoord als u zegt dat er beter een aanbeveling was geformuleerd om op termijn te komen tot een verordening. De tijd speelt daarin in ons nadeel, gezien de evolutie. Als wij nu niet enkele principiële bakens uitzetten, dan zal het zeer moeilijk zijn om te legifereren. Uiteindelijk zullen wij iets contraproductief moeten doen. Beter kunnen wij nu het debat op een bindende manier gestalte geven vanuit een aantal principiële argumentaties, zonder ons misschien vast te pinnen op de details.

Ik pleit dus echt voor een voortzetting van het debat, opdat het in de juiste richting evolueert. Immers, eigenlijk zijn wij het allen over de doelstellingen eens, zoals ook uit de discussie van gisteren bleek, en nu hebben wij het over de weg om tot die doelstellingen te geraken. Welnu, ik denk dat het belangrijk is dat België ook op Europees vlak de wegwijzer in de juiste richting zet.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van de heer Roel Deseyn aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de verordening omtrent hogesnelheidscommunicatienetwerken" (nr. 21081)

02 Question de M. Roel Deseyn au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "le règlement relatif aux réseaux de communications électroniques à haute vitesse" (n° 21081)

02.01 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de minister, ik heb deze vraag ingediend kort voor de bijeenkomst van de Raad van 5 december. Het zou goed zijn om vandaag met u daarover een korte debriefing te

houden. De Raad heeft zich toen gebogen over maatregelen om de kosten voor de aanleg van elektronische hogesnelheidscommunicatienetwerken te verlagen. De werken van civieltechnische aard vormen een groot aandeel in die kosten.

Het is belangrijk om zo veel mogelijk investeringsobstakels uit de weg te ruimen, maar ook in dat verband argumenteert men dat zulks de bevoegdheid is van de lidstaten zelf en een verordening dus niet echt gepast is. Er zou een voorstel van verordening zijn dat alleen zou gelden voor elektronische communicatienetwerken die breedbandtoegangsdiensten kunnen leveren met snelheden van minstens 30 megabit per seconde.

Wat is het Belgische standpunt, in het licht van de volgende Raad?

Wat is er gebeurd op de Raad van december? Wordt het dossier verder besproken?

Op welke wijze verloopt het overleg met de Gewesten? In België zijn er namelijk heel wat gewestelijke bevoegdheden mee verbonden.

Men heeft in de nutsvoorzieningssector geprobeerd om een samenwerkingsplatform tussen de distributienetbeheerders, de watermaatschappijen en de telecomspelers op te zetten. Dat is niet altijd van een leien dakje gelopen en heeft heel wat voeten in de aarde gehad. Hoe verhouden die initiatieven zich tot de verordening? Is de bestaande regelgeving voldoende of verwacht u dat de sector zich organiseert?

Waarom zou men dat alleen doen voor die specifieke datacommunicatienetwerken? Zullen de snelheden – die zijn niet superspectaculair, maar ook niet van de minste – niet ten koste gaan van de aanleg en verdere uitbouw van 2G- en 3G-netwerken?

Het is goed dat er gestreefd wordt naar een maximale samenwerking voor kostenreductie, maar hoe gaat België daarmee om, gezien zijn staatsinrichting en het landschap van intercommunales en nutsmaatschappijen, die toch moeten samenwerken?

02.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: Ik heb altijd het standpunt aangehouden dat wij in principe wel voor een verordening te vinden zijn. Anderen menen dat de lidstaten het zelf moeten doen, maar dan hadden zij dat misschien al moeten doen.

De berekeningen zijn vrij indrukwekkend, voor zover zij juist zijn, want ik kan ze niet echt verifiëren. Volgens de berekeningen kan heel wat worden bespaard. Het zou vrij indrukwekkend zijn als het goed wordt gedaan. Misschien is dat zo. Ik durf mij daarover echter niet uit te spreken, want de vraag is altijd of alles wel technisch haalbaar is.

De Interministeriële Economische Commissie is twee keer met het Gewest samengekomen om het dossier te bespreken, onder andere gelet op de stedenbouwkundige vergunningen. Wij zijn in gesprek. Er is een heel specifieke situatie wat de watermaatschappijen betreft, omdat er nu enige twijfels zijn om dat te doen wegens het veiligheidsrisico. Het zou kunnen dat de Commissie de watermaatschappijen uitsluit. Daarom hebben wij met hen nog niet echt grondig gepraat. In het kader van de Digitale Agenda hebben wij met de Gemeenschappen heel veel contacten over de ultrasnelle en snelle breedband. Dat past natuurlijk helemaal in ons overleg.

Als alles doorgaat, zullen wij onze wetgeving en ook en vooral ons gedrag moeten aanpassen. Het is natuurlijk ook een mentaal gegeven om te leren een en ander heel goed op mekaar af te stemmen en te gebruiken wat wij hebben. Het zijn technische sectoren. In de nutssectoren van de elektriciteit, de telecommunicatie, en eventueel water, wat allemaal heel technische sectoren zijn, zal de ene ingenieur nooit doen wat de ingenieur van een andere sector goed vindt. Er moet altijd wel iets specifiek zijn. Wij hebben dat ook op een aantal andere terreinen. Er is in Vlaanderen wellicht geen enkele identieke brandweerwag. Elke brandweercommandant heeft iets anders nodig. Men moet hier vooral maken dat men de opportuniteiten van de synergie gebruikt.

Een verordening die voldoende soepel is, maar toch zegt dat men hiervan werk moet maken, lijkt mij goed. Het is kostenbesparend.

Ik ken het dossier niet zo goed, maar men heeft mij verteld dat, om de concurrentie van de kabel te

versterken, een van de bedrijven in Nederland zijn kabels in de riolering heeft gelegd, waardoor het de helft goedkoper was dan de andere bedrijven. Dat is een simplistische oplossing, maar het is wel een realiteit.

Men moet aan die synergieën denken in plaats van dat er nu elke week iets wordt opengebrouwen, waarna het trottoir wordt dichtgemaakt om vervolgens vast te stellen dat het opnieuw moet worden opengebrouwen voor andere werkzaamheden.

02.03 **Roel Deseyn** (CD&V): Mijnheer de minister, ik heb twee korte opmerkingen.

Wat de snelheden betreft, ik vind het vreemd dat men in dat verband differentieert. Dat is niet verstandig, want men zou elk werk moeten aangrijpen om eventuele verbeteringen en investeringen in het netwerk op een kostenreducerende wijze te doen.

Ik begrijp niet waarom de watermaatschappijen wegens de veiligheid zouden worden uitgesloten. Ik zie daar het veiligheidsargument niet. Net door de nieuwe, ook Europese regelgeving rond de afkoppeling van het hemelwater zijn er zo veel mogelijkheden die watergerelateerd zijn. Als men die uitsluit, reduceert men meteen de effectiviteit.

02.04 Minister **Johan Vande Lanotte**: Men zou de helft van de riolering kunnen gebruiken, want er komt daar vrijwel nooit iets in.

02.05 **Roel Deseyn** (CD&V): U bedoelt enkel de aanvoer van water? Ook daar zijn mogelijkheden.

02.06 Minister **Johan Vande Lanotte**: Ik durf daar geen uitspraken over te doen. Ik weet alleen dat er in dat verband problemen zijn gerezen.

02.07 **Roel Deseyn** (CD&V): Het gaat dus niet over onder andere Aquafin? Een en ander wordt niet zo gedefinieerd?

02.08 Minister **Johan Vande Lanotte**: Dat durf ik niet te zeggen. Ik weet alleen dat men binnen de Commissie aan het twifelen is.

02.09 **Roel Deseyn** (CD&V): Het zou goed zijn dat u op een volgende Raad verdedigt dat men er zo weinig mogelijk uitsluit.

02.10 Minister **Johan Vande Lanotte**: Ik neem dat mee.

02.11 **Roel Deseyn** (CD&V): Er zijn altijd wel uitzonderingen mogelijk, met het oog op de urgentie of veiligheid, maar om ze a priori uit te sluiten...

02.12 Minister **Johan Vande Lanotte**: Het gaat om een rioolstelsel dat niet gebruikt wordt. Wij hebben een dubbel stelsel en dus plaats genoeg.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Vraag van de heer Roel Deseyn aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de richtlijn inzake informatiebeveiliging" (nr. 21082)**

03 **Question de M. Roel Deseyn au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "la directive relative à la sécurisation de l'information" (n° 21082)**

03.01 **Roel Deseyn** (CD&V): Mijnheer de minister, ook deze vraag kwam er naar aanleiding van de Raad van 5 december. Er werd toen ook gesproken over de informatiebeveiliging in de Unie. De laatste weken staat dat misschien wat minder prominent aan de Belgische agenda, maar het is niet minder noodzakelijk dat er verder werk wordt gemaakt van een centraal aanspreekpunt. Op Belgisch niveau hebben we het CERT, maar daarin dient meer geïnvesteerd te worden.

Een belangrijk punt dat ik al aan verschillende ministers heb voorgelegd, is dat men de kritische infrastructuren op het vlak van energie, transport, bankwezen enzovoort in kaart moet brengen. Als er een ramp is, moet men goed weten wat er moet gebeuren op welke plaats. De overheid kan deze ondernemingen vragen om het publiek te informeren wanneer zij oordeelt dat de openbaarmaking van het incident in het algemeen belang is. Er is een ontwerpverordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens. Daarin wordt voorzien in een meldplicht.

In overeenstemming met vorige tussenkomsten had ik u daarover graag enkele vragen voorgelegd.

Wat is het Belgisch standpunt geweest en wat zal het zijn bij het vervolg van die discussie? Ik verneem immers dat die discussie nog niet is afgerond.

Wat is de impact van de Europese activiteiten op de goedgekeurde Belgische cyberstrategie en op ons huidige CERT? Als men aan die taken zou moeten voldoen zal er ook een bijkomende werklust zijn.

Wat met die meldplicht? Moeten wij onze regelgeving daaraan aanpassen? Naar aanleiding van enkele incidenten hebben wij vorig jaar gezien dat die meldplicht zeker nog geen volkomen zaak is. Men heeft het in dat verband over het algemeen belang. De vraag is dan of de burgers niet altijd het recht hebben om geïnformeerd te worden wanneer persoonsgegevens bedreigd of gestolen zijn. In dat opzicht vind ik wel dat we ons kader, dat geënt is op de situatie van begin jaren negentig, zouden moeten omkeren. Iedereen moest toen allerlei zaken bijhouden en rapporteren. Als het nu fout gaat, moet men transparant rapporteren in het licht van meer vertrouwen.

Wie een smartphone of gelijk welk device heeft, slaat gegevens en adresboeken op. Men moet de zaak misschien omdraaien en zeggen dat dit eigenlijk altijd van algemeen belang is als er iets misloopt.

De vraag is hoe dit op Belgisch niveau wordt gecoördineerd, want verschillende van uw collega's komen ter zake in het vizier, onder meer Justitie en Binnenlandse Zaken. Hoe zal dit verder worden uitgewerkt? Wie vertegenwoordigt de Belgische regering op die raden? Het zou goed zijn indien wij zouden weten welke administratie dit opvolgt en welke timing wordt gehanteerd voor die wetgevende initiatieven.

03.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: De vragen 1, 2 en 5 behoren eigenlijk tot de bevoegdheid van de eerste minister en staatssecretaris Bogaert omdat zij zich specifiek met die veiligheid bezighouden, het CERT. In 2014 is hiervoor 10 miljoen euro uitgetrokken. Het gaat hierbij om het voorzien in de eigen behoeften, maar ook over het herfinancieren van de behoeften van andere instanties. Ter zake ligt het initiatief bij de eerste minister. Op dit moment zijn ter zake werkgroepen aan de slag.

Momenteel zijn er in het BIPT vier voltijdse equivalenten waarvan drie ingenieurs om alles wat met veiligheid te maken heeft op te volgen. De nieuwe telecomwet heeft ter zake trouwens nieuwe verantwoordelijkheden gecreëerd.

Bij de bespreking van het Centrum voor cybersecurity zal de budgettaire enveloppe opnieuw worden bekeken. Wij zullen zien wat er al dan niet mogelijk is. Deze vraag zal dus wel degelijk worden gesteld.

Ik kom dan bij uw vraag inzake de melding. De term "algemeen belang" is niet gedefinieerd in de richtlijn. Wij zullen dit begrip dan ook zelf moeten invullen.

In artikel 14.2 van het ontwerp van richtlijn wordt bepaald dat de lidstaten er zelf voor moeten zorgen dat de overheden en marktdeelnemers incidenten met een aanzienlijke impact op de beveiliging van de door hen verleende kerndiensten aan de bevoegde autoriteiten melden. U ziet dat de omschrijvingen "aanzienlijk" en "kerndiensten" toch voor de nodige speling zorgen. Er wordt dus niet gestipuleerd dat een inbreuk in verband met persoonsgegevens sowieso moet worden gemeld aan de bevoegde autoriteiten.

De incidenten die aan de bevoegde autoriteiten zouden moeten worden gemeld, zijn grote incidenten in termen van continuïteit. Die woorden worden ook op het einde van artikel 14.1 gebruikt. Dat kan eventueel inbreuken inhouden in verband met persoonsgegevens, maar het is de continuïteit die men meldt volgens artikel 14.2.

Artikel 17.2 schrijft voor: "De lidstaten zorgen ervoor dat wanneer een beveiligingsincident betrekking heeft

op persoonsgegevens, de voorgeschreven sancties in overeenstemming zijn met de sancties waarin wordt voorzien in de verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van gegevens." Die sancties moeten dus in overeenstemming zijn met de privacyrichtlijn.

Dat artikel zou kunnen doen vermoeden dat inbreuken in verband met persoonsgegevens op zich zouden moeten worden gemeld aan de bevoegde autoriteit. Men zou dat hier kunnen melden, maar eigenlijk is dat toch niet zo evident. Artikel 14.2 spreekt over een aanzienlijke impact op de beveiliging van de kerndiensten. Men zou dan kunnen stellen dat een beveiligingsincident dat betrekking heeft op persoonsgegevens wordt geïnterpreteerd als iets dat een impact heeft op de beveiliging. Dat zijn interpretaties. Inbreuken in verband met persoonsgegevens moeten dan gelijk worden gesteld aan een "aanzienlijke impact" op de veiligheid van de kerndiensten. Het is duidelijk dat dit te vaag is. Als we ons daarop moeten baseren, is dat niet zo evident.

Wanneer er echt een inbreuk is in verband met persoonsgegevens, zal er altijd een samenwerking zijn met instanties die bevoegd zijn voor de privacyrichtlijn, zoals de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Dat wordt in artikel 15.5 bevestigd: "De bevoegde autoriteiten werken nauw samen met de autoriteiten voor gegevensbescherming om incidenten aan te pakken die inbreuken in verband met de persoonsgegevens tot gevolg hebben."

Ik kom tot mijn conclusie. Ik verwijs naar mijn collega's voor een aantal zaken. Wat de meldingsplicht betreft, is de omschrijving toch wat flou. Vandaag zou ik in elk geval niet durven beweren dat op basis hiervan inbreuken op de privacy zouden moeten worden gemeld.

Dit gezegd zijnde, zonder die richtlijn zijn inbreuken op de privacy natuurlijk wel strafrechtelijke feiten. De regelgeving inzake de privacy houdt ook een aantal verplichtingen in. Een meldingsplicht is weer iets anders. Daarvan ben ik niet overtuigd.

Dat betekent wel dat wij die richtlijnen nog even aan weerszijden zullen moeten bekijken.

03.03 **Roel Deseyn** (CD&V): De vraag is natuurlijk of die richtlijn een minimumharmonisatie is. Dan zou er wel meer aan de bezorgdheden kunnen worden tegemoetgekomen. Ik neem aan van wel.

03.04 Minister **Johan Vande Lanotte**: Het is geen harmonisatie, maar een minimumnorm.

03.05 **Roel Deseyn** (CD&V): Het is niet goed dat de rapportering zeer gesegmenteerd gebeurt. Wij hebben dit gezien bij incidenten. Als men niet tot een integratie van diensten komt, is het goed dat er een representatief panel is van de vijf instanties: het CERT, het BIPT, de veiligheidsadviseur van de eerste minister enzovoort. Dan kan men aan dat panel rapporteren en daaruit lessen trekken voor de sector. Dan kan men de administraties beveiligen.

Bij incidenten bij telecomoperatoren hebben wij gezien dat dit geen volkomen systeem is. Zonder de zaken op straat te moeten gooien, is het veel beter dat enkele relevante personen worden geïnformeerd.

Dan is het nog de vraag hoe de richtlijn zich tot de ontwerpverordening zal verhouden als het gaat over de verwerking van persoonsgegevens. Daar is immers reeds in een meldplicht voorzien.

Veel wetten interfereren met elkaar. Wij proberen daar wat lijnen in te trekken, maar ik weet niet of u dat kunt evalueren.

03.06 Minister **Johan Vande Lanotte**: Ik denk dat wij pas klaar zullen zijn als wij die nationale cybersecurityautoriteit hebben. Dat komt, hoop ik, een van de komende weken. Men is daarover aan het vergaderen. Dan zal er wel wat stroomlijning zijn. Het is toch de bedoeling om lessen te trekken uit het verleden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 **Vraag van de heer Roel Deseyn aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de universele dienst" (nr. 21523)**

04 Question de M. Roel Deseyn au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "le service universel" (n° 21523)

04.01 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de minister, het BIPT stelt voor dat de geselecteerde aanbieders in het kader van de universele dienst een downloadsnelheid zouden garanderen van minstens 1 megabit per seconde, wat natuurlijk een zeer minimale ambitie is, die niet meer van deze tijd is. De markt is in volle evolutie en de diensten die worden aangeboden vereisen hogere snelheden.

Een consultant heeft de kosten geraamd, gebaseerd op het worstcasescenario. Per definitie werden de kosten dus hoog ingeschat. Daarop volgde een ontwerp van voorstel van de raad van het BIPT op 3 december 2013. Daarin staat dat deze becijfering enkel slaat op het vaste netwerk, niet op het mobiele netwerk. Blijkbaar gaat het BIPT bij het ramen van de kostprijs uit van het slechtste scenario. Doch, een Schots model leert ons dat in landelijke gebieden enkel satellietinternet voldoende dekking kan bieden.

Vandaar mijn vragen. Op welke manier wordt die kostprijs berekend? Welke methodologie volgt men om tot oplossingen te komen? Welke snelheden stelt men voorop? Bent u er geen voorstander van om, in plaats van een nominale bitsnelheid, een groeipad vast te leggen? Ik meen dat men toch een beetje ambitieuzer mag zijn en bijvoorbeeld 8 megabits zou moeten garanderen tegen 2016.

Kan de universele dienst niet via de 3G-technologie worden verzekerd, in plaats van via satelliet? Men kan wel zeggen dat satellietinternet de beste methode is om een maximale dekking te garanderen, maar misschien zijn er andere methodes die even gebruiksvriendelijk zijn en die even veel mogelijkheden bieden aan een fractie van de prijs?

Ik vraag mij af over hoeveel hoofdverblijfplaatsen het nog gaat wanneer men het heeft over bitsnelheden van 2, 4 of 8 megabits per seconde.

Ik vind het goed dat er werk wordt gemaakt van het uitrollen van de universele dienst en dat daarvoor normen bepaald worden, maar ik vraag mij af of men niet te weinig ambitieus is wat de snelheid betreft, en daarentegen te ambitieus wat de voorgestelde technologie betreft?

04.02 Minister Johan Vande Lanotte: Het BIPT heeft inderdaad een voorstel gedaan. De bedoeling is natuurlijk een minimale betaalbare en kwalitatieve dienstverlening te garanderen, om sociale uitsluiting te vermijden. Dat past in de Digitale Agenda, maar het is ook een minimumnorm. Het concept van de universele dienstverlening evolueert met de technologische vooruitgang, de marktontwikkeling en de behoeften. Het zal dan ook geregeld worden geëvalueerd. Elk jaar moet daarover aan de minister verslag worden uitgebracht. Het jongste dateerde van 2011.

De Europese Commissie heeft de universele dienst geëvalueerd en besliste dat het niet noodzakelijk is breedbandtoegang op te nemen in de universele dienst.

Dat is wel opmerkelijk. Er was duidelijk gezegd dat breedbandtoegang niet tot de universele dienstverlening behoort. De mogelijkheid is er wel om op nationaal vlak de universele dienst uit te breiden, maar dat is geen Europese verplichting.

Wij moeten ook weten op welk niveau een breedbandinternetverbinding mogelijk is als universele dienst. Daarmee doen wij immers niet zomaar wat wij willen. Ten eerste, men moet uitgaan van de bandbreedte die het meest wordt gebruikt door de meerderheid van de abonnees. Ten tweede, de technische haalbaarheid moet worden nagegaan. Die twee zaken stelt de Europese Commissie voorop om breedbandtoegang te kunnen aanvaarden.

Voor het eerste criterium gaat de Commissie ervan uit dat de drempel van ongeveer 80 % de voorkeur van de lidstaten zou moeten krijgen. Wanneer verschillende bitsnelheden aan die twee criteria tegemoetkomen, moet daaruit de laagste gekozen worden om de marktverstoring tot een minimum te beperken. De Commissie geeft dus toch wel heel duidelijke signalen en stelt, wanneer het met een lagere snelheid kan, dat er niet verhoogd moet worden. Wij kunnen dus niet zomaar een voluntaristisch beleid voeren. Integendeel, men moet heel goed motiveren dat het niet lager kan. Zo is het, als ik het wat simplistisch uitdruk.

In dat kader heeft het BIPT de bitsnelheid voor een functionele internettoegang vastgesteld op 1 megabyte

per seconde. Het BIPT stelt dat het niet opportuun is te kiezen voor een hogere bitsnelheid, aangezien de prijs zeer sterk stijgt vanaf 2 megabyte en de prijs is een element waarmee zeker rekening moet worden gehouden. Bovendien is het verschil tussen 1 of 2 megabyte niet zo groot. Pas vanaf 8 megabyte zal men echt een nieuwe dienst kunnen verzekeren. Voor *real-time video*, bijvoorbeeld, is 8 megabyte per seconde nodig. Tussen 1 en 2 megabyte is er uiteraard wel een verschil, maar het is zeker geen substantieel verschil. De andere diensten zijn met voldoende gebruikscomfort toegankelijk aan een snelheid van 1 megabyte, zo zegt het BIPT.

Een hogere bitsnelheid komt dus niet in aanmerking voor een universele dienstverlening, zoals Europeesrechtelijk gedefinieerd. Indien dat zou veranderen, dan is een aanpassing natuurlijk nodig.

Is het mogelijk om via mobiel 3G/4G-internet de universele dienst op een aantal van deze hoofdverblijfplaatsen aan te bieden in plaats van via satelliet? Dat kan. Het BIPT wil een selectieprocedure voor de toekomstige aanbieder van het geografisch element organiseren, waarbij de mogelijkheid wordt opengesteld om beroep te doen op de verschillende technologieën die worden toegepast door een onderneming of door een consortium van aanbieders die deze verschillende technologieën combineren.

In het voorstel van het BIPT werd satelliet als mogelijke oplossing naar voren geschoven, met het oog op een schatting van de kosten van de volledige dekking, aangezien deze techniek in alle situaties kan worden gebruikt en dekking via satelliet a priori de meest kostenefficiënte oplossing voor toegang is.

Het aanbieden van de dienst via 3G/4G, dus via mobiele telefoon, is een optie, maar dan zal men het niet duurder mogen maken.

Ik heb uw vraag over de hoofdverblijfplaatsen niet goed begrepen. Om de beschikbaarheid van breedband op het grondgebied en in de woningen te onderzoeken, heeft het BIPT een formaat van plaatsbepaling gebruikt, waardoor het Belgisch grondgebied wordt opgedeeld in vierkanten van 200 meter. Op die manier heeft men een globaal percentage van de geografische spreiding van de gedekte zones per snelheid voor het gehele grondgebied. Er werd geen berekening per Gewest gemaakt. Men heeft het grondgebied in hokjes opgedeeld. Dat uitsplitsen, zoals u vraagt, kan niet.

Waarop heeft het BIPT zich gebaseerd om te zeggen dat een snelheid van 1 megabyte voldoende is? Surfen op het internet, ook met grafieken, vergt 512, dus een halve megabyte; een e-mail van dertig regels tekst versturen of ontvangen vergt 56 kilobyte of 0,05 megabyte; toegang tot sociale netwerken zoals Facebook, hoge-definitiefotoboeken inbegrepen, vergt 500 dus een halve megabyte; *real-time video* is 8 megabyte.

Voor surfen, mailen en toegang tot sociale netwerken hebben wij die 1 megabyte dus absoluut niet nodig. Men zit lager. Ik zal u niet verhehlen dat hun eerste voorstel een halve megabyte was omdat ze stelden dat dit volstond voor die drie zaken. Het enige wat men daarmee niet kan gebruiken is *video on demand*.

Dan is er de timing. Bij 56 kilobyte per seconde duurt het 9,8 minuten om te surfen op 20 pagina's. Vanaf 1 megabyte is het 32 seconden, 2 megabyte is 16, 4 is 8. Wat e-mail betreft, dertig regels versturen duurt met 1 megabyte een halve seconde. Dat gaat dan naar 0,2 en 0,1. Dat zijn dan toch wel kleinigheden. Foto's op socialenetsites zoals Facebook zetten duurt met 1 megabyte 32 seconden. Dat gaat dan ook naar 16, 8 en 4. Dat is aanvaardbaar voor een minimumdienst. Een film van 2 uur downloaden wordt eigenlijk pas met 8 megabyte doenbaar. Dan duurt het 1,7 uur voor een film. Met 56 kilobyte zou het 244 uren duren. Daar komt men dus bij lange niet aan.

Men zegt dus dat 2 of 4 megabyte eigenlijk wat meer snelheid geeft maar dat dit geen enkele extra dienst oplevert. Daarom heeft men het bij 1 megabyte gehouden. Dat is de technische uitleg. Ik heb het voorstel van het BIPT gewoon overgenomen. Bij de eerste overweging om het op een halve megabyte te houden, hebben wij gevraagd of dat niet wat weinig was en men heeft dan geopteerd voor 1 megabyte.

Als u het argument aanhaalt dat dit niet meer van deze tijd is, dan moet u er wel rekening mee houden dat men moet motiveren waarom men niet lager gaat. Men kan niet zeggen dat het beter 2 megabyte zou zijn, men moet uitleggen waarom men geen halve megabyte genomen heeft. Men kan niet zomaar zeggen dat men 1 of 2 megabyte goed vindt. Laten we eerlijk zijn, in technische termen is het nipt. Komt er een functie bij van een halve megabyte naar 1 megabyte? Neen. Video on demand heeft men sowieso niet, maar de andere functies zijn de helft sneller.

Wij hebben geoordeeld dat dat voldoende is. Stel dat men een foto van 2 megabyte op Facebook wil plaatsen. Is het een noodzakelijke vereiste voor de universele dienstverlening dat men dat op 16 seconden in plaats van 32 seconden kan doen? Die toets zouden wij volgens mij niet hebben doorstaan.

04.03 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de minister, uw antwoord is zeer interessant en principieel.

Het lijkt mij echter op een *race to the bottom*. Stelt u zich immers eens een aansluitpunt voor verschillende gebruikers voor. Wat is dan nog de functionaliteit? U zegt dat men moet motiveren waarom men niet lager kan. Dat is zo als er meerdere gebruikers zijn, maar ook bijvoorbeeld bij een site als *deredactie.be* met wat *video content*. Ik daag u uit om die website eens met die surfsnelheden te bekijken. Ook voor cursussen – toch geen luxebesteding – wordt steeds meer met *video streaming* gewerkt, alsook voor allerhande boodschappen en communicatie. Met die snelheden kan men dat allemaal amper functioneel gebruiken.

Er is daarnaast een beetje begripsverwarring. Ik dacht dat men uitging van 1 of 2 megabit, maar u spreekt van 1 megabyte, wat acht keer ambitieuzer is.

04.04 Minister Johan Vande Lanotte: Dan ken ik het verschil niet tussen bit en byte.

04.05 Roel Deseyn (CD&V): Het gaat toch om een factor 8. Het is niet onbelangrijk.

04.06 Minister Johan Vande Lanotte: Inderdaad. Dat moet gecorrigeerd worden.

04.07 Roel Deseyn (CD&V): U hebt het immers systematisch over megabyte, maar als het megabyte is, dan is het veel ambitieuzer. Ik dacht dat het om megabit ging.

04.08 Minister Johan Vande Lanotte: Het gaat om Mbps.

04.09 Roel Deseyn (CD&V): Dat is megabit: 1 byte is 8 bit. Het is dus acht keer ambitieuzer als u het als byte uitsprekt. Het is toch belangrijk om te weten waar u van uitgaat.

04.10 Minister Johan Vande Lanotte: Het gaat om bits.

04.11 Roel Deseyn (CD&V): Dat dacht ik al. U zei echter consequent bytes, waardoor ik dacht dat u ambitieuzer was geworden.

04.12 Minister Johan Vande Lanotte: Neen. Het zijn dus bits en geen bytes.

04.13 Roel Deseyn (CD&V): Het is niet slecht voor het verslag dat het werd geëxpliciteerd.

04.14 Minister Johan Vande Lanotte: U ziet dat mijn kennis eindig is.

04.15 Roel Deseyn (CD&V): U zegt dat er geen breedbandtoegang moet zijn. Dat is een zeer artificieel onderscheid. Geen breedbandtoegang staat eigenlijk gelijk aan geen toegang, want wie gebruikt vandaag nog het oude modempje en de conversie van de analoge signalen?

Men moet motiveren dat men niet lager kan. Er zijn genoeg pistes om dat te motiveren. Ik ben al blij dat u de snelheid hebt opgetrokken van 0,5 naar 1 Mbps. Als u echter enkele weken zou moeten werken tegen die snelheid, zou u een zeer gefrustreerde gebruiker zijn. Dat moeten wij toch proberen te vermijden.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Vraag van de heer Tanguy Veys aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de unanieme aanbeveling van het Benelux-Parlement aan het Comité van ministers voor de creatie van één Benelux-telecomzone" (nr. 21238)

05 Question de M. Tanguy Veys au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des

Consommateurs et de la Mer du Nord sur "la recommandation unanime adressée par le Parlement du Benelux au Comité de ministres en faveur de la création d'une zone télécoms unique" (n° 21238)

05.01 Tanguy Veys (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in september 2013 stelde Europees commissaris Neelie Kroes haar ambitieus project Connected Europe voor om een interne telecommarkt te realiseren in Europa in het kader van de Digitale Agenda van de Commissie.

Het Benelux-Parlement heeft op 6 december 2013 in Luxemburg unaniem de aanbeveling aan het Comité van ministers goedgekeurd voor de creatie van alvast één Benelux-telecomzone met één roamingtarief. Het eens worden hierover met de 28 landen van de Europese Unie zal volgens het Benelux-Parlement immers nog veel tijd en energie vergen. De Benelux-landen kunnen volgens het Benelux-Parlement daarom ook in dit thema de leiding nemen en zelf reeds deze telecommarkt onder elkaar vormen als een laboratorium voor Europa.

Mijnheer de minister, het toeval wil dat wij gisteren in de commissie het verslag van de behandeling van deze unanieme aanbeveling van de Raadgevende Interparlementaire Benelux-Raad, evenals de aanbeveling zelf, hebben gekregen. Volgens mij is deze aanbeveling krachtig genoeg om ook de federale regering te overtuigen. Vandaar de volgende vragen, mijnheer de minister.

In welke mate steunt u de unanieme aanbeveling van het Benelux-Parlement aan het Comité van ministers over de creatie van een Benelux-telecomzone? Zo ja, welke maatregelen werden genomen? Zo nee, waarom niet? In welke mate bent u bereid om ook de roamingtarieven voor mobiel internet bij deze Benelux-telecomzone te bepleiten? Zo ja, welke maatregelen werden genomen? Zo nee, waarom niet?

05.02 Minister Johan Vande Lanotte: Mevrouw de voorzitter, ik heb een lang antwoord.

Het idee ter zake vind ik aantrekkelijk. Het is een beetje een voorlopersidee. Men beschouwt de Benelux als een identiteit en op zich vind ik dat aantrekkelijk.

Het BIPT heeft dat onderzocht en zijn analyse is zeer negatief. De vraag is of dit juridisch mogelijk is. Daarmee brengen wij immers een soort segmentering in de markt. Als men vanuit België naar Nederland of Luxemburg belt, is er geen roaming meer, maar als men naar Frankrijk, Duitsland of Engeland belt wel. Dat betekent een segmentering in de markt.

Ik geef u nu een zeer schematisch antwoord, maar ik zal u het meer uitgebreid antwoord bezorgen.

Dit betekent dat men eigenlijk een regulering ex ante maakt, waarbij men een onderscheid maakt tussen Europese lidstaten. Dat is heel erg moeilijk. Men moet aantonen dat deze deelmarkt daarvoor daadwerkelijk in aanmerking komt.

Wat zijn de drie tests? Men moet het bewijs leveren van hoge toegangsbelemmeringen die niet van voorbijgaande aard zijn om deze markt te betreden. Als men dat niet doet, zullen bedrijven niet op de markt kunnen komen.

Door de afwezigheid van een ontwikkeling naar een toestand van daadwerkelijke concurrentie – men redeneert niet vanuit de service, maar vanuit de concurrentie – en de ontoereikendheid van het algemeen mededingingsrecht om ex post het falen van de concurrentie aan te pakken, is er dus geen concurrentie in die drie markten. Men moet dus een gemeenschappelijke markt maken, anders zal er op die markten geen concurrentie zijn. Dat is dubieus.

Vervolgens moeten een of meer operatoren worden geïdentificeerd die over een aanmerkelijke marktmacht beschikken op die geanalyseerde retailmarkt. Dat is steeds minder het geval. Er zijn natuurlijk nog grote operatoren, maar er zijn ondertussen toch wat beperkingen. Ook de ontoereikendheid van de opgelegde regulering op de wholesalemarkten moet worden aangetoond. Men kan pas in de retailmarkten ingrijpen als duidelijk aangetoond wordt dat de regulering op de wholesalemarkten niet volstaat. Wat het juridisch kader betreft, is het dus zeer moeilijk haalbaar.

Het opportuniteitsoordeel van het BIPT is dan ook dat het huidige reglementair kader volstaat en voldoende tendeert naar de uiteindelijke uitfasering van de roamingtarieven. In de huidige verordening is opgelegd dat de roamingtarieven blijven dalen over de jaren heen, tot en met 30 juni 2017. Op 1 juli 2014 volgt een

automatische daling van deze tarieven. Deze tarieven gelden voor alle operatoren in de EU-landen. In de verordening staat dat de Commissie tegen 2016 zal beoordelen of de doelstellingen zijn verwezenlijkt en of men nog verder moet gaan. Momenteel is er sprake van het afschaffen van de roaming in 2016.

Ik heb een schema bij over *roaming within the EU*, waaruit de evolutie blijkt. Van 70 voor data naar 20 in 2014, van 29 naar 19, van 8 naar 5 en van 9 naar 6.

Het is een interessant initiatief. Ik kan u gerust het advies van het BIPT daarover geven, maar het is negatief. Dat mag ik duidelijk zeggen. Ik overhandig u hierbij mijn antwoord en het advies, dat tamelijk onderbouwd is. Het is volgens mij een zeer interessant initiatief, maar niet haalbaar.

05.03 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik begrijp dat een advies van het BIPT niet zomaar een advies is. Het BIPT is immers een autoriteit in deze materie. Het blijft echt 'maar' een advies.

Mijn kennis over de Europese wetgeving is onvoldoende, maar ik vermoed dat er nog andere voorbeelden zijn van afspraken tussen landen die een segmentering betekenen, waardoor men terechtkomt in soortgelijke situaties als deze die wordt voorgesteld in de aanbeveling van het Benelux-Parlement.

Een ander aspect is natuurlijk de timing. Als wij vaststellen dat de afbouw gepland staat voor 2016 of 2017, dan meen ik dat de Benelux als telecomzone veel sneller op de bal zou kunnen spelen. Ik trek ter zake ook een beetje aan uw mouw als minister van Consumenten. Ik meen dat u de consument op dit vlak ter wille kunt zijn door de roamingtarieven in België, Luxemburg en Nederland af te schaffen. Dat zou in elk geval een stap in de goede richting zijn.

Ik weet dat u in het verleden soms met uw handen ijzer hebt moeten plooiën of zelfs breken, maar de roamingtarieven wegen zwaar. De aanbeveling is terecht. Ik zal de argumentatie van het BIPT bestuderen, maar wat u moeilijk haalbaar noemt is daarom nog niet onmogelijk.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Vraag van de heer Tanguy Veys aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "het advies van de advocaat-generaal van het Europese Hof van Justitie omtrent de omstreden dataretentierichtlijn" (nr. 21268)

06 Question de M. Tanguy Veys au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "l'avis de l'avocat général de la Cour de justice de l'Union européenne concernant la directive controversée sur la rétention de données" (n° 21268)

06.01 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de minister, in verband met een ander thema argumenteerde ik dat het slechts om een advies ging, maar inzake de dataretentierichtlijn wens ik toch te wijzen op de gevolgen van een advies van de advocaat-generaal van het Europees Hof van Justitie.

In juli 2013 keurde de Kamer het wetsontwerp goed houdende wijziging van de wet betreffende de elektronische communicatie. Dat had onder meer tot gevolg dat telecomaanbieders verplicht werden, voor zover zij dat reeds deden, om minstens een jaar lang alle data over elektronische communicatie op te slaan.

In de marge daarvan was reeds kritiek te horen en blijktbaar is het Europees Hof van Justitie daarvoor niet ongevoelig. Op 12 december 2013 heeft de advocaat-generaal gesteld dat de Europese richtlijn die ten grondslag ligt aan onze wetswijziging, in strijd is met de Europese grondrechten. Advocaat-generaal Cruz Villalon concludeerde dat de richtlijn onvereenigbaar is met het Europees Handvest van de grondrechten. De richtlijn vormt volgens een persmededeling van het Hof van Justitie immers "een duidelijke inmenging in het grondrecht van burgers op eerbiediging van hun privéleven".

In reactie op dat advies heeft de Liga voor Mensenrechten verheugd gereageerd: "Het advies van de advocaat-generaal is een hart onder de riem voor alle democraten die de afbraak van de burgerrechten door Europa niet langer dulden. Het advies is bijzonder waardevol aangezien het latere arrest van het Europees Hof er doorgaans een weerspiegeling van is. Het is een belangrijke etappe in het reeds lange juridische

gevecht tegen de omstreden dataretentierichtlijn uit 2006, in juli 2013 nog omgezet in Belgisch recht, tegen de fundamentele rechten van haar burgers. De Europese Unie verplicht immers internetproviders en telecommataatschappijen alle communicatiegegevens van haar 500 miljoen Europese burgers via telefoon en internet, e-mail en sites, tot twee jaar toe te bewaren, om die gegevens te kunnen overmaken aan de parketten, onderzoeksrechters of de staatsveiligheid. Dit is de gevaarlijkste ingreep ooit tegen de privacy van de Europese burgers. Elke Europeaan wordt zo verdacht. Het vermoeden van onschuld werd hierdoor afgeschaft". Totdaar het citaat van de Liga voor Mensenrechten.

Mijnheer de minister, ik denk toch dat de ook hier in het Parlement geuite kritiek op de verregaande dataretentierichtlijn en de visie van de advocaat-generaal van het Europees Hof van Justitie mogelijk zullen leiden tot een wijziging van de wet die op 16 juli 2013 werd goedgekeurd. In welke mate zult u rekening houden met dat advies van de advocaat-generaal van het Europees Hof van Justitie? Er is immers nog geen uitspraak. Welke gevolgen zult u daaraan verbinden indien het Europees Hof de advocaat-generaal volgt?

06.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: Op het moment gaat het inderdaad om een advies, geen arrest. Het is interessant om het te bekijken, maar we zullen moeten zien wat het Europees Hof van Justitie juist beslist.

Het ging over twee Europese lidstaten, Ierland en Oostenrijk. Dat is niet zonder belang. De noodzaak om gegevens te bewaren, werd niet aangevochten. Dat stond niet ter discussie: men mag die verplichting opleggen. Maar de advocaat-generaal is van oordeel dat de toegang tot bewaarde gegevens – wie mag toegang hebben tot de gegevens en wie mag ze gebruiken – heel strikt moet worden geregeld in de wet. Bij de twee betreffende landen, Ierland en Oostenrijk, was dat minder het geval. Bij ons is duidelijk en strikt geregeld hoe het moet gebeuren. Er staat in wie, welke instantie en met welke procedure. Elke vraag tot toegang en het gegeven antwoord zijn traceerbaar en toewijsbaar.

Met de bepalingen over de toegang, de nominatief bevoegde diensten, de procedure en de traceerbaarheid komt België in principe niet in de problemen. Als we het advies van de advocaat-generaal van het Europees Hof bekijken, is er geen probleem wat de toegang betreft.

Ten tweede is er de bewaartermijn. Over de bewaartermijn zegt de advocaat-generaal van het Europees Hof dat de maximumduur van twee jaar te lang is. De richtlijn voorziet weliswaar in twee jaar, maar dat strookt niet met het Handvest. Uit alinea 149 van zijn conclusies blijkt echter dat de advocaat-generaal zich wel kan vinden in een bewaartermijn van één jaar.

Onze wetgever heeft gekozen voor één jaar, niet voor twee jaar. Ik herinner mij dat er toen amendementen zijn ingediend om er twee jaar van te maken. Ik heb toen gezegd dat één jaar het gemiddelde was en dat een bewaartermijn van twee jaar niet helemaal onbesproken was. Dat zien wij nu opnieuw. Als het Europees Hof zijn advocaat-generaal volgt, is België met zijn termijn van één jaar in orde.

Onze conclusie is, in afwachting van wat het Europees Hof van Justitie beslist, dat het advies van de advocaat-generaal geen tegenstrijdigheid met onze wet inhoudt. Wanneer het advies gevolgd wordt door het Europees Hof van Justitie, zullen wij de wet niet hoeven te wijzigen, aangezien we al vrij voorzichtig geweest zijn.

06.03 **Tanguy Veys** (VB): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord en voor de nuances die u aanbrengt inzake de mogelijke gevolgen indien het Europees Hof het advies van zijn advocaat-generaal bevestigt.

Als het over de termijn gaat, kan ik u daarin volgen, maar als het over de toegang gaat, herinner ik er u toch aan dat er, ook tijdens de bespreking in de plenaire vergadering van de Kamer, kritiek op werd geleverd. U zegt dat het allemaal goed geregeld is. Nochtans kwam er kritiek, werd de toegang in vraag gesteld en rees de vraag of de dataretentierichtlijn wel voldoende strikt was gereguleerd. Hoewel momenteel alleen Ierland en Oostenrijk onder vuur liggen, vrees ik toch, als het Europees Hof tot de conclusie komt dat de dataretentierichtlijn in strijd is met de Europese grondrechten, dat het huiswerk omtrent die toegang zal moeten worden overgedaan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Daarmee is de agenda afgehandeld.

06.04 Tanguy Veys (VB): Mevrouw de voorzitter, een van mijn vragen staat nog op de agenda, maar blijkbaar is die vraag verplaatst naar de commissie voor het Bedrijfsleven.

07 Vraag van de heer Tanguy Veys aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de campagne 'Switch and save' van de telecomoperatoren om de consumenten te wijzen op goedkopere tariefplannen" (nr. 21573)

07 Question de M. Tanguy Veys au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "la campagne 'Switch and save' des fournisseurs de télécommunications pour informer les consommateurs sur les plans tarifaires moins couteux" (n° 21573)

07.01 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de minister, de aanleiding van mijn vraag is het akkoord dat u op 23 december, aan de vooravond van Kerstmis, verkregen hebt met de vier telecomoperatoren, Belgacom, Telenet, BASE en Mobistar, om een nieuwe campagne over goedkopere mobiele-telefonieprijzen te starten onder het motto "Switch and save", verander en bespaar.

Die campagne wordt gemonitord door het BIPT. Daarbij zullen ongeveer achthonderdduizend mobiele-telefonieabonnees tegen september 2014 door hun telecomoperator worden gecontacteerd met de vraag om al dan niet over te stappen naar een voordeliger tarief voor hun gebruikersprofiel.

Bij de lancering van die campagne hebt u een aantal terechte motieven naar voren gebracht en een aantal vaststellingen gedaan, zeker in vergelijking met het buitenland, omtrent de tarieven en de inspanningen die reeds in het verleden werden geleverd.

Telecomoperator BASE Company uitte kritiek op de Switch-and-savecampagne en noemde het een non-issue, een gemiste kans. Ik citeer: "Voor BASE Company is het akkoord een non-issue, aangezien concurrentie en betere aanbiedingen simpelweg tot ons DNA behoren. Wij denken overigens dat de minister zich van doelwit vergist."

Mijnheer de minister, BASE Company zegt dat u met de telecomsector de operatie wilde overdoen die u eerder deed in de energiesector, maar dat dit niet kan omdat de sectoren te verschillend zijn. BASE Company stelt ter zake dat twee zo verschillende sectoren over een kam scheren en op hen dezelfde remedie toepassen, niet veel zin heeft en zelfs strijdig met elkaar is.

BASE Company vraagt zich ook af waarom het hier alleen over de mobiele operatoren gaat en vraagt wanneer er zo'n akkoord komt voor vaste operatoren. Het gaat dan over telefonie, internet, IPTV packs. Het bedrijf stelt ter zake: "Nochtans dalen de prijzen op de vaste markt niet zoals op de mobiele markt. Komt dat misschien omdat op die markt concurrentie ontbreekt en er geen toegang was tot de netwerken van de vroegere monopolisten?" Ter zake gaat het natuurlijk om Belgacom, Telenet of Tecteo. "Geeft dit gebrek aan concurrentie die operatoren de zekerheid dat zij hun klanten voor eeuwig kunnen behouden? Belgacom en Telenet hebben aangekondigd dat zij volgend jaar hun prijzen gaan verhogen." Zo besluit BASE Company.

In feite worden een aantal vraagtekens geplaatst bij het nut van die campagne. Moeten er geen andere prioriteiten worden gelegd, zoals goedkopere tarieven voor vaste telefoonverbindingen en internetconnecties?

Mijnheer de minister, daarom heb ik voor u de volgende vragen.

In welke mate deelt u de kritiek of de kanttekeningen van BASE Company? Zo ja, op welk vlak deelt u ze? Heeft dit eventueel gevolgen voor de campagne of voor de werkwijze waarop de campagne zal worden gelanceerd en georchestreerd? Indien niet, waarom deelt u de kritiek niet?

Tot slot, wanneer zult u werk maken van goedkopere tarieven voor vaste telefoonverbindingen en internetconnecties?

07.02 Minister Johan Vande Lanotte: Mevrouw de voorzitter, de kritiek die wordt gegeven, is te ruim en ongenueanceerd.

Op de telefoniemarkt is de concurrentie inderdaad heel heftig geweest. Er is een prijzenslag geweest, die niet evident was. Er waren dalingen van 20 à 25 %, wat immens is.

Met het punt over de vaste telefonie zelf ben ik het niet eens. Ook voor de vaste telefonie zijn de prijzen gedaald. Wij zien hier ook dalingen van 20 tot 30 %. De prijzen zijn er vroeger beginnen te dalen. Bovendien wordt de daling van de mobilofonie deels ook doorgerekend in de vaste telefonie, waarvoor de markt slinkt.

In vergelijking met de prijzen in het buitenland is bij ons ook de prijs voor vaste telefonie niet slecht. De vaste telefonie is dus volgens mij niet het probleem.

Wij hebben bovendien bepaald dat voor een sociaal tarief, dat is in grote mate voor vaste telefonie bij Belgacom, de goedkoopste formule moet worden aangerekend. Bij het sociaal tarief trekt men een bepaald bedrag van de factuur af. Als men van een hoger tarief het sociaal tarief aftrekt, betaalt men nog altijd te veel. Daarom moet bij een sociaal tarief het voordeligste en niet het hoogste tarief worden toegepast, wat nog vaak gebeurt. Dat is een belangrijke reductie voor dat onderdeel.

Voor vaste telefonie ben ik het dus niet eens. De evolutie is bezig.

Ook voor televisie zijn de gehanteerde tarieven niet dermate hoog. Met de diensten die wij krijgen, is de prijs voor televisie niet zo hoog.

Waar hebben wij wel een duidelijk probleem? Met het internet. Daar is de prijs te hoog. Er zijn een aantal factoren die maken dat het niet zo eenvoudig is om dat op te lossen.

Een eerste factor is dat wij geen infrastructuurneutrale concurrentie hebben. Als men in Vlaanderen bijvoorbeeld wil veranderen van Telecom naar Belgacom, dan heeft men een nieuwe infrastructuur nodig. Dat is wel beperkt, maar het is wel nodig. Men kan dat vergelijken met het veranderen van bakker, waardoor men een nieuwe brooddoos moet kopen. Dat is een belemmering.

Bovendien zijn er maar twee netwerken. De alternatieve aanbiedingen moeten dus een van die twee netwerken gebruiken. Dat is niet zo evident, ook omdat de kabel nog niet open was. Het gebruik van de kabel is nu open en kan worden gebruikt. Wij zien dat BASE en Mobistar gaan proberen om de kabel te gebruiken om een alternatief aanbod te brengen.

De infrastructurele beperking vormt een rem. Wij hebben onder andere aan het BIPT gevraagd hoe wij tot een infrastructuurneutrale concurrentie kunnen komen, maar daarvoor moet nog een hele weg worden afgelegd.

Een ander element is dat wij te veel kopen. Ik geef weer het voorbeeld van bij de bakker. Als een gezin met twee volwassenen en een kind vijf broden per dag koopt aan de goedkoopste prijs, dan heeft het goedkoop, maar wel te veel brood gekocht. Het gezin betaalt dan ook te veel. Voor het internet geldt hetzelfde: wij kopen een zeer snelle en ruime toegang – die wij daarna niet gebruiken – onder het motto “het beste is goed genoeg”. Wij overkopen ons als het ware.

Vanaf februari wordt daarom op de factuur uw verbruik uitgelegd. Men kan dat nu ook al weten, door via de computer in te loggen en het op te zoeken, maar dat is nogal ingewikkeld. Ik weet niet hoe ik het zou moeten doen, maar er zijn mensen op mijn kabinet die dat wel weten. De meeste mensen gebruiken maar een fractie van wat zij kopen. Wij hebben dus wel een extreem krachtig instrument en men maakt daarvoor ook reclame “sneller en meer volume voor hetzelfde geld”, maar wij betalen continu even veel en langzaam een beetje meer.

Er is dus geen vorm van concurrentie geweest waarmee men hetzelfde gaf tegen een lagere prijs. Men heeft de prijs behouden en het volume, dat men toch niet benut, laten stijgen. Men verkoopt u dus iets wat u niet gebruikt. Zo zou men ook een abonnement voor twee broden per dag kunnen nemen, die wel geleverd kunnen worden, maar niet opgevraagd worden, waardoor de bakker geld wint. Dat is heel simpel uitgelegd, maar er is wel zoiets bezig.

Wij zullen dus een eerste stap zetten door het verbruik op de factuur te laten vermelden. De tweede stap, die u hier hebt goedgekeurd in de telecomwet, is de mogelijkheid, die het BIPT zal uitwerken, van een elektronische factuur. Dat betekent dat de gebruiker zijn factuur zal kunnen opladen en rechtstreeks

doorsturen naar de simulator, waarna de simulator automatisch voor hem zal berekenen wat voor hem de beste keuze is.

Het klinkt een beetje futuristisch, maar wij zouden dat moeten kunnen. Hierdoor kan men ook zijn gebruik meerekenen, want dat gebruik staat op de factuur. Om dat te doen moet iedereen volgens hetzelfde kader een elektronische factuur maken. Dat kader zal worden vastgelegd door het BIPT.

In antwoord op de vraag van BASE: ja, dat is een probleem. Dat geldt niet voor de vaste telefonie, daarin hebben ze geen gelijk, dat is niet juist. Ook voor televisie is het niet juist, maar voor internet klopt het wel. Er is op dit moment een te hoge prijs voor internet, waarbij het gedrag van de consument/koper ook speelt.

In Nederland heeft men goedkope tarieven gelanceerd. Wij hebben hier de universele dienstverlening besproken, met 1 megabit. In Nederland zijn er heel veel mensen die zelfs dat niet hebben, maar zij betalen dan ook slechts 10 euro per maand. Ze zeggen dat dit genoeg is om te mailen en dat ze niet meer nodig hebben.

Tot nu toe is in België elke blue-collarprovider, de Ryanair van het internet, mislukt. Mensen kiezen gewoonlijk voor het meeste. Wij hebben in Oostende met oostende@internet heel veel mensen ouder dan zestig jaar het internet leren gebruiken. Het eerste dat ze daarna doen, is een abonnement kopen waarmee ze alles kunnen doen, en dat gebruiken ze dan gewoon om een mail te kunnen sturen naar hun kleinkinderen. Dat gedrag speelt dus ook mee.

De conclusie inzake internet is juist, maar niet inzake vaste telefonie en televisie.

07.03 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer leerrijke en pedagogische duiding.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.21 uur.

La réunion publique de commission est levée à 15.21 heures.